

องค์ความรู้ (KM)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

มะม่วงนอกฤดูกาล

การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ (การผลิตมะม่วงนอกฤดู)

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมีฯ อุปกรณ์สำหรับห่อผลมะม่วง เตรียมไว้ก่อนเริ่มกระบวนการผลิตมะม่วง โดยซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ได้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมะม่วงบ้านห้วยไร่บุรพา ซึ่งทางกลุ่มได้จัดซื้อสารเคมีจากร้านค้าหรือบริษัทที่ขึ้นทะเบียนกับกรม วิชาการเกษตร สารเคมีที่ใช้ต้องไม่ใช่วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มีฉลากชัดเจน รวมทั้งควบคุมไม่ให้สมาชิกในกลุ่มใช้สารเคมีที่ประเทศผู้ค้าห้ามใช้

2. ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ก่อนการตัดแต่งกิ่ง 7 วัน อัตรา 500 กรัมต่อดัน เพื่อให้ต้นมะม่วงมีการสะสมอาหารก่อน(เมื่อตัดแต่งกิ่งเสร็จ ต้นพืชสามารถดึงอาหารที่สะสมมาใช้ในการแตกใบอ่อนได้เร็วขึ้น) และจะใส่ปุ๋ยคอก(มูลวัว) อัตรา 200 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจะใส่ปีเว้นปีเพื่อให้โครงสร้างดินดีขึ้นรากสามารถชอนไชหาอาหารได้มาก ขึ้นและต้นพืชแข็งแรง แต่หากใส่ปีเว้นปีจะทำให้มะม่วงแตกยอดมากเกินไปการออกดอกติดผลลดลง

3. ตัดแต่งกิ่งมะม่วงให้เหลือกิ่งไว้ประมาณ 60 % ของต้น (4-5 กิ่ง) แต่งทรงพุ่มแบบเปิดฝาชิงหยาบ เพื่อให้สารเคมีที่ฉีดพ่นไปได้ทั่วถึงทั้งทรงพุ่ม

ในระหว่างการตัดแต่งกิ่งจะทำความสะอาดสวน โดยฉีดพ่นเมโทมิล อัตรา 300 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร เพื่อป้องกันกำจัดแมลง (มด, เพลี้ยจักจั่น และแมลงอื่นๆ) ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา คาร์เบนดาซิม อัตรา 300 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร เพื่อลดการสะสมโรค และทำให้การจัดการ การตัดแต่งกิ่งทำได้สะดวก โดยฉีดพ่นจากด้านล่าง (โคนต้น) ขึ้นไปด้านบน จำนวน 2 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 5 วัน

“ส่งเสริมการเกษตรอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันสถานการณ์ ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ”
3 หมู่ 4 ถนนมาลัยแมน ต.รั้วใหญ่ อ.เมืองสุพรรณบุรี 72000
โทร 035-555-450 E-mail : maung_sp@doae.go.th

องค์ความรู้ (KM)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

มะม่วงนอกฤดูกาล

4. หลังตัดแต่งกิ่งไม่เกิน 15 วัน ทำคิงขอมมะม่วง โดยการฉีดพ่นไทโอยูเรียเพื่อกระตุ้นให้มะม่วงแตกใบอ่อนพร้อมกัน ในช่วงใบอ่อนหากมีแมลงค่อมทองและด้วงเข้ากัดกินใบ จึงจะฉีดพ่นอะบาเม็กดินหรือเมโทมิล อัตรา 300 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร

5. ราคาสารพาโคลบิวทราโซล มะม่วงน้ำดอกไม้อัตรา 200 ซี.ซี./น้ำ 1 ลิตร มะม่วงแก้ว อัตรา 100 ซี.ซี./น้ำ 1 ลิตร เชียวเสวย อัตรา 300 ซี.ซี./น้ำ 1 ลิตร ห่างจากโคน 15 เซนติเมตร

6. หลังราคาสารพาโคลบิวทราโซล 15-30 วัน ใส่ปุ๋ยทางดิน สูตร 8-24-24 อัตรา 500 กรัมต่อต้น และฉีดพ่นปุ๋ยเคมี สูตร 0-52-34 ทุกๆ 7 วัน ฉีดประมาณ 3 ครั้ง เพื่อเพิ่มการสร้างตาออก

7. หลังราคาสารพาโคลบิวทราโซล 60 วัน ฉีดพ่นไรโอยูเรีย อัตรา 500 กรัม ผสมกับโปแตสเซียมไนเตรท (13-0-46) อัตรา 2 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน และหลังจากนั้นฉีดพ่นเฉพาะโปแตสเซียมไนเตรทอัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ประมาณ 3-4 ครั้ง ทุก 7 วัน เพื่อให้ออกดอกพร้อมๆ กัน หลังจากนั้นประมาณ 15 วัน มะม่วงจะเริ่มออกดอก ประมาณ 30 วัน ติดผลเท่ากับหัวไม้ขีดไฟ ในระหว่างที่มะม่วงออกดอก ติดผลฉีดพ่นแคลเซียม โบรอน ในอัตรา 300 ซี.ซี. ต่อน้ำ 200 ลิตร ทุก 7 วัน

8. การสำรวจศัตรูพืชและวางแผนป้องกันกำจัด หากสภาพอากาศร้อนแห้งจะมีการระบาดของเพลี้ยไฟเกษตรกรจะเลือกฉีดพ่น อะบาเม็กดิน เมโทมิล อิมิดาคลอพริด คาร์บาริล ในอัตราที่แนะนำ และเมื่อมีฝนตกหรือความชื้นสูงเกษตรกรจะเลือกฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ซึ่งได้แก่ โพรคลอราซ โปรพิแนบ แคบแทน คาร์เบนดาซิม ในอัตรา 200-300 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร โดยที่เกษตรกรจะไม่ฉีดสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละชนิดติดต่อกันเกิน 2 ครั้ง เพื่อไม่ให้ศัตรูพืชดื้อยา

“ส่งเสริมการเกษตรอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันสถานการณ์ ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ”
3 หมู่ 4 ถนนมาลัยแมน ต.รั้วใหญ่ อ.เมืองสุพรรณบุรี 72000
โทร 035-555-450 E-mail : maung_sp@doae.go.th

องค์ความรู้ (KM)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

มะม่วงนอกฤดูคุณภาพ

- ทำกับดักแมลงวันผลไม้จากขวดพลาสติกและวัสดุเหลือใช้ เพื่อเป็นการตรวจเช็คปริมาณแมลงวันผลไม้ ซึ่งเป็นศัตรูมะม่วงที่สำคัญมาก โดยมีวิธีการคือเจาะขวดน้ำพลาสติกและใช้สารล่อแมลงเมทิล ยูจินอล ผสมกับ มาลาไธออน ซึ่งจะทำให้มีกลิ่นคล้ายฝรั่งที่แมลงวันทองชอบและบินติดในกับดัก ทำวางกับดักทั่วทั้งสวนประมาณ 20 จุด
  - ฉีดพ่นน้ำส้มควันไม้ที่ได้จากการเผาถ่าน โดยหลังจากการตัดแต่งกิ่งมะม่วงแล้วนำกิ่งที่มีขนาดใหญ่มาเผาถ่านเพื่อใช้ใน คราวเรือน รองเอน้ำส้มควันไม้จากเตาเผาทิ้งไว้ 4-5 เดือน ก่อนนำมาใช้ฉีดพ่นไล่แมลงในอัตรา 300 ซีซี ต่อไร่ 200 ลิตร ฉีดพ่นทุก 4-5 วัน สลับกับการใช้สารเคมี ใช้น้ำส้มควันไม้ปีละประมาณ 5 ลิตร โดยเฉพาะในช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วคือเดือน พฤศจิกายน และธันวาคม ซึ่งทำให้ลดปริมาณการใช้สารเคมีและต้นทุนในการผลิตลง
  - ปัญหาที่พบได้แก่ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ แมลงค่อมทอง ดั้วกัดกินใบอ่อน แมลงวันทอง โรคนแอนแทรคโนส และราน้ำมัน
9. เริ่มห่อผลมะม่วงเมื่อมีผลขนาดเท่าไข่ไก่ โดยเลือกห่อเฉพาะผลที่มีรูปทรงสวยงาม ส่วนผลที่ไม่ได้คุณภาพหรือมีลักษณะที่ไม่ตรงตามความต้องการจะคัดทิ้ง (ห่อผลมะม่วง ไม่เกิน 3 ผลต่อห่อ)
- ก่อนห่อผลผลิต ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดแมลง (อะบาเม็กตริน, อิมิดาคลอพริด) และสารป้องกันเชื้อรา (โพรพิแนบ) เพื่อป้องกันเพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟและ โรคนแอนแทรคโนส มีการตัดแต่งผลผลิตที่รูปทรงผิดปกติ ผิวไม่สวยและไม่ได้คุณภาพออก
  - ห่อผลมะม่วงด้วยถุงกระดาษคาร์บอน แทนการใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ เพื่อป้องกันการทำลายของศัตรูพืช แมลงวันผลไม้และทำให้ผิวสวย ปลอดภัยจากสารพิษ คุณภาพดีตรงตามความต้องการของตลาด โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ
  - ทำสัญลักษณ์ถุงห่อเพื่อง่ายต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิต นอกจากการห่อผลด้วยกระดาษคาร์บอนแล้วต้องทำสัญลักษณ์การห่อผล ซึ่งในมะม่วงหนึ่งต้นหรือในพื้นที่หนึ่งจะเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่เท่ากันคือ ส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยว 2 ครั้ง จึงต้องคิดวิธีขึ้นสีต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงช่วงเวลาเก็บเกี่ยวเพื่อป้องกันการเก็บเกี่ยวผลอ่อนไม่ได้ อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม และประหยัดเวลาในการเก็บเกี่ยวโดยไม่ต้องแกะถุงดูผลมะม่วงทุกครั้งก่อนเก็บผล ผลิต

องค์ความรู้ (KM)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

มะม่วงนอกฤดูดูแล

10. การเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยหลังจากห่อผลมะม่วงประมาณ 50 วัน เริ่มทยอยเก็บผลผลิตขายได้ หรือที่ความสุกแก่ประมาณ 80-85 เปอร์เซ็นต์ (โดยการแช่น้ำ ส่วนที่โผล่พ้นน้ำมีขนาดเท่าเหรียญบาท) การเก็บเกี่ยวต้องใช้ความระมัดระวังสูงเพื่อป้องกันผลผลิตเสียหาย วิธีการจึงเปลี่ยนจากที่เคยใช้ตะกร้อสอยเปลี่ยนเป็นการใช้บันไดปีนขึ้นเก็บ ผลผลิตด้วยมือที่ละลูก บรรจุในตะกร้าพลาสติกขนย้ายไปคัดแยก

11. การคัดคุณภาพผลผลิต เมื่อเก็บผลผลิตแล้วนำมาคัดแยกก่อนที่จะนำไปยังจุดจำหน่ายผลผลิตของกลุ่ม ซึ่งจะมีแรงงานจากบริษัทรับซื้อมาคัดแยกอีกครั้ง ในขั้นตอนการคัดแยกนี้เจ้าของสวนจะพาแรงงานไปศึกษาวิธีการคัดแยก คุณลักษณะผลผลิตที่บริษัทรับซื้อต้องการมาก่อนที่จะทำการคัดที่สวน มีการสวมถุงมือ และทำงานด้วยความประณีต โดยมะม่วงแต่ละพันธุ์จะมีการคัดคุณภาพดังนี้

- มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ หากส่งออกจะเก็บที่ความสุกแก่ 80-85 เปอร์เซ็นต์ จำหน่ายภายในประเทศจะเก็บที่ความสุกแก่ 90-95 เปอร์เซ็นต์ โดยเกรด A จะต้องมือน้ำหนัก 250 กรัมขึ้นไป ผิวสวยเรียบ ไม่มีรอย จุดดำ ไม่มีราน้ำมันและแอนแทรกโนส เกรด B น้ำหนัก 300 กรัมขึ้นไป ผิวมีรอยจุดกระดำมีตำหนิได้เล็กน้อย เกรด C น้ำหนักต่ำกว่า 300 กรัม มีรอยจุดกระดำมีตำหนิได้

- มะม่วงฟ้าลั่น เก็บเกี่ยวที่อายุ 60 วันหลังออกดอก หรือสุกแก่ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ จะได้ผลผลิตที่มีสามรส คือเปรี้ยว หวาน มัน โดยเกรด A จะต้องมือน้ำหนัก 300 กรัมขึ้นไป ผิวมีตำหนิได้ไม่จำเป็นต้องเรียบสวยเพราะเป็นมะม่วงที่ไม่ได้ห่อผลด้วย กระดาษ เกรด B จะมีน้ำหนักน้อยกว่า 300 กรัม

- มะม่วงแก้ว เก็บเกี่ยวเมื่อมะม่วงมีความสุกแก่ประมาณ 85 เปอร์เซ็นต์ โดยการคัดเกรดขึ้นอยู่กับน้ำหนัก ส่วนผิวมีรอยกระ รอยดำได้เพราะเป็นมะม่วงที่ไม่ได้ห่อผลด้วยกระดาษเช่นเดียวกับมะม่วงฟ้าลั่น โดยเกรด A จะต้องมือน้ำหนัก 400-500 กรัม เกรด B น้ำหนักระหว่าง 300-400 กรัม